Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזע בלאטט ערשיינט
דריימאל יאבענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג,
אונד קאסטט
פיר עסטערריך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעהריג 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר'ס איינלאנד
גאנציעהריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהריג 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדעז טאג
פ ר ענומעריערען
אונד דער פרענומעראנדו-שריבען
בענענגט מ'ם דעם עקספעדענט דעם
עדיטען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פ ע ס ט
וואיטצענער בולוואר נומ. 29
נאהען מאן אויף דיא פיינטעריא-
ציאנסגעלדער צו יעדעז בעליעבע

Nr. 5, צוויאלפטער יאהרגאנג פעסט, מאָנטאג כה טבת ה.ת/ר/ס. Pest, den 12. Jänner 1880.

אויס דען דעלעגאציאָנען.

פארגעסטערן האבען דיא דעלעגאציאָנס-זוצאמענגען אן ייען ״יעדער בעגאנגען, דער גיוו איס-ווערטיגע מיטסעסער בארען האמערלע ״אירדע אי-בער דיגע טהעטיגקייט אין דער איס״ערטיגען פא-ליטיק בעפאנגס, אונד ער עיסטיילטע איך ״יבערזיג אוסקונפטע איבער דיא גאנצע״ערטיגע פאליטישע לאגע אין איראפא. גיר עיזוכטע ער דיא הערען דעלעגירטען, דיגע איסקונפטע פיר געהיימע מיט-טהיילונגען צו האלטען אונד זיא גיכט צו פעראפ-פענטליכען, ״ייל דיא גהיימהאלטונג אים אינטער-עססע דעס שטאאטעס איזט.

הערייך לאם דיא אנגעלעגענהייט דער פער-בינדונג אינזערער אייגענשאפטן מיט דער סערבי-שען צור בעשפרעכונג, אינזערע אייגענשאפטען גע-הען געמעלד גיר ביז צור סערבישען גרענצע. ״ענן מאן פאן באזאיש ״״טער איבער סערבען נאך לאנסטאנטינאפעל ״״יזען ״״ל, זא מיס מאן פער אלסע ביז מאטאר-באזאיש״ 60 מייל״ען פאהרען אונד דאנן לאנן מאן ערסט פער אייזענבאהן איבער פילדפאפעל אונד אדריאנאפעל נאך לאנסטאנטי-נאפעל לאממען. נון ״״ל אבער אינזערע מאנאר-כיע אירען האנדעל נאך דעם אריענטע אי״סרע-גען אונד ״״נשט דאהער. דאם מאן פאן אינגאר-אים איבער סערבען אונד בולגאריען דירעקט פער אייזענבאהן אינגאנטיר-לאנסען נאך לאנסטאנטינא-פעל פאהרען לאנגען. ״״איירך אינזער האנדעל אונד אינזערע געשעפטס-פערבינדונגען מיט דעם אריענטע ערסט דעבט אייפבלידען לאנגען. אינ-זערע געמיינזאמע איס״ערטיגע רעגיערונג האט דא-הער שאן לענגסט מיט סערבען אינטערהאנדעלט. דאס סערבען דיא אי״זען-באהן אי״סבען לאססע אונד דאזוערבע אן דיא אינזערע אנשליעסע, סער-בען אבער, ״יעלדעם מיט רוסלאנד דאלס אונד אונס נאך אימער פינדערלך איזט. נאנגע עס אונס גיכט, דאס אינזער האנדעל אונד אינזערע געשעפטס-פערבינדונגען מיט דעם אריענט אי״פבלידען אונד אונד ״״אלטע פאן דיעזער אי״זענבאהן-אנגעלעגען-הייט גיכטס ״״סען, גראן אנדראיס בראכטע נאך דיעזע אי״זענבאהן-אנגעלעגענהייט פאר דען בער-לינער קאנגרעס, אונד דא ״״אירדע דער בעשלוס געפאסט. דאס אינזערע מאנאר-כיע מיט סערבען אונד דער טירקייא ״״ענען דיעזער דירעק-טען אי״זענבאהן-פערבינדונג אנטער-האנדלען אונד צו אינער פער״אינבאהנונג געלאנגען מאגען.

נון בעגאנגען ערסט דעבט דיא שווייצערישען, אינזערע מאנאר-כיע ״״אלטע צערסט מיט סערבען אללען אינטערהאנדלען, נון זאגטע סערבען, דאס פער דעם דעגיערונגען (1) דיא עסטערריך-אונגאריש, (2) דיא בולגאריש, (3) דיא בולגאריש – אונד (4) דיא טירקיש) איז״ת אינמאל איבער דיעזע אנגעלעגען-הייט אינטערהאנדלען מ״סען. דאדירך ״״ל סער-בען דיא גאנצע אי״זענבאהן-אנגעלעגענהייט אי״פ-שיעסען אונד אי״ת דיא לאנגע באנד צערען. אינ-זערע דעגיערונג אבער בעטראכטעט דיעזע אי-זענבאהן-אנגעלעגענהייט אלס אינע בעשטימטע דעם בערלינער פערטראגעס אונד דיעזע בעשטימטע צור באלדיגען עי״פללונג דיעזער בעשטימטע.

אלס מאן אין דער פארגעסטערן דעלעגאצ-אנס-זוצאמענ אינזערען נון אי״ערטערטען מיטסעסער איבער דיעזע אי״זענבאהן-אנגעלעגענהייט אין סער-בען בעפאנגס, אנטי״ערטעט בארען האמערלע פאלגענדעס: ״דיעזע אנגעלעגענהייט שלעפפט זיך שאן זייט אהדען הערס. אלס דאנן דער אי״-

גראף אנדראשי״, ״״ל כער ״״עלכער ״עטצט אלס אין אי״נפאכער דעלעגירטער אין דער דעלעגאציאָן זיטצט, ערקלערט הערוך, דאס מיט דער גערדער-״״יסונג ענער פעסטענגען נאך אונטער זיגער מ״-גיסטערשאפט בענאגגען ״״אירדע, אונד דאס ער עס ״״אר, דער אים בערלינער קאנגרעסס הייעצי אינגען אי״נגעהרגען טערמין אין פאר״שלא. בראכטע. אבער דיעזער טערמין ״״אירדע פאן דען איבערגען קאנגרעס-מיטגלידערען פיר צו קורצין גערעכטען.

הערייך בעשיערטע זיך דער דעלעגירטע הייגרך ל ל ע ש דאר״יבער, דאס דיא מאהאמע-דאנער אונד דיא ״״דען אין בולגאריען פאן דען סלא-״״שען בולגאריען זא זעהר אינטערעסירט אונד גע-קוילט ״״ערדען, אונד דאס דיא גיטער דער מאהאמ-מעדאנער פאן דען בולגאריען אין בעשלאג גענאמ-מען ״״ערדען.

דאריך אנטי״ארטעטע בארען האמערלע: ״איך בעהייערע דאס שיקזאל דער פיעלען אינטער-״״רעסען אין בולגאריען. דיא עסטערריך-אונגאריש״ע רעגיערונג האט בעריטס אין דיעזער אנגעלעגענהייט שרעטטע געמאכט אונד אללעס געטהאן, ״״אס״ עכען אין איינע פיערמען שטאאטע טהון קאנגען.״

אין דער געסטערן דעלעגאציאָנס-זוצאמענ-פיראנטע מאן אינזערן איס״ערטיגען מיניסטער, אבער דער קריעג צו״״שען דען מאנטענעגרינערן אונד אל-באנעזען ״״הקלך אין ערנסטער איזט אונד אבדא-״״ירד גיכט אינזערע בעזעטצונגס-אי״מעע אין זיר-באסיגען בעזורגט ״״ערדען ״״ירד. – אין״ דיעזע פיראנע אנטי״ארטעטע בארען האמערלע: ״איך מיס עס געשטעהען, דאס דער שטריט צ״״שען מאנטע-נעגיא אונד אלבאניען ״״ין זעהר בעדענקלי״כער אונד ערנסטער איזט. דיא אלבאנעזען זיגר זעהר איפערעגט אונד ״״אללען דורכאים דען קריעג געגען מאנטענעגיא – אונד 500 מאנטענעגרינער ערהעלטען אין״ שאן דען בעפעהל, דען קאמפף געגען דיא אנגרי״״פענדען אלבאנעזען אי״פצוגעהמען; אנדערססען אבער ״״ירד אינזערע בעזעטצונגס-אי-מעע אין באסיגען פאן דיעזען פארגעגען קיים בע-״״ירדע ״״ערדען.״

הערייך רכטעטע דער דעלעגירטע פיראר-אן אינזערען איס״ערטיגען מיניסטער פאלגענדע בעשטערדען: אין פ א ל י ש ע ר בעצעהונג בעשטעהט ״״אהל צ״״שען דיי״שלאנד אונד אינזע-רער מאנארכיע דיא בעסטע פ״״יינדשאפט; – גיכט אבער אין ה א נ ד ע ל ס-פאליטישער בעצעהונג, דא צ״״שען דיעזען ב״״ידען, אין פאליטישער בעצע-הונג בעפ״״יינדעטען נאכבאר-שטאאטען נאך קיין הארדעלס-פערטראג צו שטאנדע קאממען קאנען.״

דאריך אנטי״ארטעטע בארען האמערלע, דאס פ״״רסט בי״סמארק פערשפראכען האבע, אין״ אין הארדעלס-פפערטראג בעצעהונג צ״״שען דיי״שלאנד אונד אינזע-רער מאנארכיע דיא בעסטע פ״״יינדשאפט; – גיכט אבער אין ה א נ ד ע ל ס-פאליטישער בעצעהונג, דא צ״״שען דיעזען ב״״ידען, אין פאליטישער בעצעהונג בעפ״״יינדעטען נאכבאר-שטאאטען נאך קיין הארדעלס-פערטראג צו שטאנדע קאממען קאנן.״

דאריך אנטי״ארטעטע בארען האמערלע, דאס פ״״רסט בי״סמארק פערשפראכען האבע, אין״ אין הארדעלס-פפערטראג בעצעהונג צ״״שען דיי״שלאנד אונד אינזע-רער מאנארכיע דיא בעסטע פ״״יינדשאפט; – גיכט אבער אין ה א נ ד ע ל ס-פאליטישער בעצעהונג, דא צ״״שען דיעזען ב״״ידען, אין פאליטישער בעצעהונג בעפ״״יינדעטען נאך קיין הארדעלס-פערטראג צו שטאנדע קאממען קאנן.״

דאריך אנטי״ארטעטע בארען האמערלע, דאס ״״יינגער דיי״ען – אונד אם 20. ״״יינגער ״״ערדען דיא זטצענען אים אינגאר״״שען די״״סטאגע ״״ערדער בעגאנגען, פ״״ר ״עטצט מאכט דיא שטרי״״-אנגעלע-גענהייט צ״״שען אינזערער מאנארכיע אונד סערבען פ״״ר אי״פזעהען, אין אי״ינגען טאגען ״״ירד אין״ סער-בישער שטאאטס-מאנן נאך ״״ען קאממען, אים אי-בער דיעזע אי״זענבאהן-אנגעלעגענהייט אינגען פ״״ר-גליך צו פ״״ירזבען. אינדעססען גלי״בט מאן, דאס דיעזע זאכע נאך פ״״ילע שטרי״״טגקייטען פ״״ראר-זאכען ״״ירד. –

ענטאלישע קריעג אי״סגעבראכען ״״אר. מיסטע דיעזע אנגעלעגענהייט ״״ערער אי״פגעשאבען ״״ערדען. דאנן לאם דיעזע אנגעלעגענהייט ״״ערער פאר דען בער-לינער קאנגרעס, יא הערבער בעשטיממונגען גע-טראפפען ״״אירדען זזר. אינזערע מאנארכיע איזט נון ״״עטצט גענען סערבען שטרעבונג אונד דרינגענד אי״פגעטרעטען, ״״יל דיעזע אי״זענבאהן אבער סער-בען אונד בולגאריען נאך קאנסטאנטינאפעל פיר אינזערען האנדעל אונד פיר אינזערע געשעפטע צור גראנסטען נאטי״ענגרייכ״״ ״״אירדע – אונד ״״ענן דיעזע נכט צו שטאנדע קאממט, זא ״״ערדען הע-״״ירד אינזערע האנדעלס-אינטערעססען געשעדיגט, יא, עס איזט זאגר אינע מאגלי״כקייט פאר״האנדען, דאס אינזערע מאנארכיע אן סערבען דען קריעג ערקלערען ״״ירד מ״סען, ״ענן סערבען הערען נכט נאכגעבט.״

דיעזעס מ״טהיילונג אונד שטרענגע אי״פטרעטען אינזערעס אי״״ערטיגען מיניסטערס געגען סערבען האט דען דעלעגירטען געפאללען אונד זיא שפענד-טען איך דעם בארען האמערלע אי״״ערען ב״״פאלל. ״ענן סערבען הארער נכט באלד דיעזע אי״זענבאהן-אנגעלעגענהייט מיט אינזערער מאנארכיע אין אר״ד-גנג ב״״ינגט, זא דאנן הייפאן אין קריעג אינזערער מאנארכיע גגען סערבען הערס״״ראממען.

הערייך רכטעטע דער דעלעגירטע הייגרך ל ל ע ש אן דען מיניסטער פאלגענדע פראגע: דאס גיע פ״״רסטענטהום בולגאריען איזט אינמאל אין רוסגע-פ״״יינדלי״כער אונד אין טירקיע-פ״״ינדלי-כער שטאאט, דיעזעס בולגאריען דענכט דאך גאנץ זיכער דאראן, זאבאלד אלס מאגלי״ך איך דאס טירקישע אסט-רומעליען (זיד-בולגאריען) אין״ דיך צו ״״ין״״ען. אבער ״״ל בעשטיממונג דעס בערלינער פערטראגעס דארף בולגאריען קיינע שטערענדע ארמעע אונד קיינע פעסטונגען דאבען. זיינע פיער פעסטונגען ״״סטשיק, שטולא, ״״אנא אונד סיליס-טריע מ״סען גערעגיערטע״״ען אונד גערשטארט ״״ערדען. נון אבער בעשטעהען דיעזע פעסטונגען אין בולגאריען גאך אימער אונד דאנן האט זאגאר דער פ״״רסט פאן בולגאריען איינע דרעגס-ש״״פפע פאס רוסען דאזוער צום נעשענק בעקאממען. נון פראגע איך: ״״ל פעללי״כט בולגאריען מיט דיעזען פעסטונגען אונד דרעגס-ש״״פפען עטוא״״ס דרעגע-רישע אנשליעגע״מען? – ״״אס דאס בולגאריען זיינע פעסטונגען, נאך גיכט עערשטארט. דא דיעס דאך פאס בערלינער קאנגרעסס אנבעפאללען ״״אירדע? –

הערייך ערי״״ערטע בארען האמערלע: פאר אללעס ערקלערע איך, דאס איך אין אללען פ״״אגען דיא פינרטי״״כע דורכפ״״ירונג דעס בערלי-נער פערטראגעס אלס דאס ציעל מיינער בעסטרע-בונגען בעטראכטע, איך דיא בולגאריש״ען פעסטונגען מ״סען דאדער נאך בעשטיממונג דעס בערלינער פערטראגעס ערשטארט ״״ערדען. אבער מאן דארף גיכט פערגעסען, דאס מאן זאלך גראסע 4 פעס-טונגען אין״ אינעס טאגע גיכט גערעדי״״סען קאנן, מאן מיס דען בולגאריען הייגע ציט לאססען, זאלכע ארבייטען זיך מיט גראסען שפאנען פערבינדען, בולגאריען דאס בעדי״״סע אינע גע״״ס״״ע סיממע צור גערעדי״״סונג. דיעזער פעסטונגען בעשטיממט, ״״אס נון דיא אנגעלעגענהייט מיט דעם געשטענדע אינינער מ״״שער קריעגס-ש״״פפע אן בולגאריען בע-ט״״פפט, זא דאבע איך הערבער נאך קיינע אמט-ליכע קענטנים, אבער איך ״״ערדע עס מיר אנגע-לעגען זיין לאססען, מיך הערבער צו ערקלערען.״

אים דען דעלעגאציאָנען.

פארגעסטערן האבען דיא דעלעגאציאָנס-זוצ-אמענגען אן ״״ען ״״ערער בעגאנגען, דער גיוו איס-ווערטיגע מיטסעסער בארען האמערלע ״אירדע אי-בער דיגע טהעטיגקייט אין דער איס״ערטיגען פא-ליטיק בעפאנגס, אונד ער עיסטיילטע איך ״״יבערזיג אוסקונפטע איבער דיא גאנצע״ערטיגע פאליטישע לאגע אין איראפא. גיר עיזוכטע ער דיא הערען דעלעגירטען, דיגע איסקונפטע פיר געהיימע מיט-טהיילונגען צו האלטען אונד זיא גיכט צו פעראפ-פענטליכען, ״״ל דיא גהיימהאלטונג אים אינטער-עססע דעס שטאאטעס איזט.

הערייך לאם דיא אנגעלעגענהייט דער פער-בינדונג אינזערער אייגענשאפטן מיט דער סערבי-שען צור בעשפרעכונג, אינזערע אייגענשאפטען גע-הען געמעלד גיר ביז צור סערבישען גרענצע. ״ענן מאן באזאיש ״״טער איבער סערבען נאך לאנסטאנטינאפעל ״״יזען ״״ל, זא מיס מאן פער אלסע ביז מאטאר-באזאיש״ 60 מייל״ען פאהרען אונד דאנן לאנן מאן ערסט פער אייזענבאהן איבער פילדפאפעל אונד אדריאנאפעל נאך לאנסטאנטי-נאפעל לאממען. נון ״״ל אבער אינזערע מאנאר-כיע אירען האנדעל נאך דעם אריענטע אי״סרע-גען אונד ״״נשט דאהער. דאס מאן פאן אינגאר-אים איבער סערבען אונד בולגאריען דירעקט פער אייזענבאהן אינגאנטיר-לאנסען נאך לאנסטאנטינא-פעל פאהרען לאנגען. ״״איירך אינזער האנדעל אונד אינזערע געשעפטס-פערבינדונגען מיט דעם אריענטע ערסט דעבט אי״פבלידען לאנגען. אינ-זערע געמיינזאמע אי״סרע״״יגע רעגיערונג האט דא-הער שאן לענגסט מיט סערבען אינטערהאנדעלט. דאס סערבען דיא אי״זען-באהן אי״סבען לאססע אונד דאזוערבע אן דיא אינזערע אנשליעסע, סער-בען אבער, ״יעלדעם מיט רוסלאנד דאלס אונד אונס נאך אימער פינדערלך איזט. נאנגע עס אונס גיכט, דאס אינזער האנדעל אונד אינזערע געשעפטס-פערבינדונגען מיט דעם אריענטע אי״פבלידען אונד אונד ״״אלטע פאן דיעזער אי״זענבאהן-אנגעלעגענ-הייט גיכטס ״״סען, גראן אנדראיס בראכטע נאך דיעזע אי״זענבאהן-אנגעלעגענהייט פאר דען בער-לינער קאנגרעס, אונד דא ״״אירדע דער בעשלוס געפאסט. דאס אינזערע מאנארכיע מיט סערבען, בולגאריען אונד דער טירקייא ״״ענען דיעזער דירעק-טען אי״זענבאהן-פערבינדונג אנטער-האנדלען אונד צו אינער פער״אינבאהנונג געלאנגען מאגען.

נון בעגאנגען ערסט דעבט דיא שווייצערישען, אינזערע מאנארכיע ״״אללטע צערסט מיט סערבען אללען אינטערהאנדלען, נון זאגטע סערבען, דאס פער דעגיערונגען (1) דיא עסטערריך-אונגאריש, (2) דיא בולגאריש, (3) דיא בולגאריש – אונד (4) דיא טירקיש) איז״ת אינמאל איבער דיעזע אנגעלעגענ-הייט אינטערהאנדלען מ״סען. דאדירך ״״ל סער-בען דיא גאנצע אי״זענבאהן-אנגעלעגענהייט אי״פ-שיעסען אונד אי״ת דיא לאנגע באנד צערען. אינ-זערע דעגיערונג אבער בעטראכטעט דיעזע אי-זענבאהן-אנגעלעגענהייט אלס אינע בעשטיממונג דעס בערלינער פערטראגעס אונד דיעזע בעשטיממונג צור באלדיגען עי״פללונג דיעזער בעשטיממונג.

אלס מאן אין דער פארגעסטערן דעלעגאצ-אנס-זוצאמענ אינזערען נון אי״ערטערטען מיניסטער איבער דיעזע אי״זענבאהן-אנגעלעגענהייט אין סער-בען בעפאנגס, אנטי״ארטעטע בארען האמערלע פאלגענדעס: ״דיעזע אנגעלעגענהייט שלעפפט זיך שאן זייט אהדען הערס. אלס דאנן דער אי״-

(זאָ ווייט דיא דעפעשע. בעקאַנגטליך האט מאַנטענגראָ שאָן פאַר וואָכען דיא אַלבאַנעזען אַנגריפען וואָללען. ווער האבען זיינערצייט געמעלדעט. דאס דער פירסט פאָן מאָנטענגראָ זייטענס דער גראָס-מעכטע ערזיכט ווארדע. געדולדיג אבער-וואַרטען, דאמיט דיא אַנגעלעגענהייט אהנע בלוט-פערגיעסען געאַרדנעט ווערדע. דער פירסט פאָן מאָנטענגראָ שטיממטע דיעזעס אַללגעמיינען וואַנשיש דער גראָס-מעכטע בייא. נון וואָללען אבער דיא אַלבאַנעזען ניכט וואַרטען. זיא זינד מידע, וואָבען אונד מאַנאַטע הינדורך געוואַפנעט דא צו שטעהען, אים איינען מאַנגלבען איינפאַלל דער מאָנטענגרינער צוריק-שלאָגען צו קאָנגען. דיא אַלבאַנעזען וואָללען איינמאַל פערטיג ווערדען אונד עגטשלאָסען זיך דאהער "אים אַנגריפפפ-קריעג געגען מאָנטענגראָ. עס איזט נון דיא פראַגע: אב דיא גראָס-מעכטע העצא שווייגען ווערדען, זיא האבען איינמאַל אים בערלינער פערטראַג איינגעשפראָכען, דאס גיזיגע אונד אומגע-בונג אן מאָנטענגראָ לאַממען מיططען. ווענן דיא אַלבאַנעזען דעסהאַלב געגען מאָנטענגראָ איינען אַנגריפפפ-קריעג אונטערנעהמען, זיא איזט עס אונ-שטרייטיג פפלליכט דער גראָסמעכטיגען, דיעזען קריעג צו אינטערדריקען. דער יא ניכט בלאָס געגען מאָנ-טענגראָ, זאנדערן געגען דיא בעשליططסע דעס בער-לינער קאָנגרעסעס געפפירט ווערדען זאָלל.)

* (פאָלקס-אויפגעגעבען אין סערבען.) אים בעלגראַד, דער הייפטשטאַדט סערבענס, ווירד פאָן 7-טען דיעזעס טעלעגראַפירט: אין דען שטעדטען סעמענדריא אונד יאָאַר פאָנ-דען פאָלקס-אויפשטענדע פאָן זעהר ערנסטער נאַ-טור שטאַטט. אין גאַנץ סערבען איזט איינע פאָלקס-ריעאָלטיאָן אים אונ-סבריכע בעגריפפפען. דאס פאָלק איזט ניכט בלאָס געגען דאס מינסטעריאָם זעהר ערבוططערט, זאנדערן פאָדערט דאס זעלבע גאַנץ ליט איך דיא פערטרייבונג דעס פירסטען מילאָן. — דאס פאָלק בעהיפפטעט מילאָן לאַططע זיך פאָן דעס מינططער-פרעזידענטען ריסטיטש, וועלכער איין פיינד דער פרייהייט איזט. בייא דער נאוזע הערזפזהרען, וויא עס אַללגעמיין היططט, ווירד אבער גאַנץ סער-בען דער בעלאַגערונגס-צוططאַנד פערהענגט ווערדען, דאמיט ערדער, דער זיך איין פרייהייט וואָרט ער-לוכט, זאָלליך דעם מאָרד פערפאָללען. (מינططער-פרעזידענט ריסטיטש שאאַרד בעקאַנגטליך וויט יע אים דיענططע ריסלאַנדס. עס קאָנן אלזא נעמאַרדען בעפפרעמדען, דאס דיעזער ריסטיטש עבען אים זינגע דער ריסשען פאָלטיק עדע פאָלקס-פרייהייט צו ערדריקען וכט. ריסטיטש האט פערגעגע שולד דאָ-ראָן, דאס סערבען אינזערע מאַנאַרכיע געגענאַ-בער איינע פינדליכע שטעללונג איינططמט. דא ער אים אַללען קרעפטען דאהין ארבייטעט, דאס אין בעלגראַד איינשטעלליג ניר דער איינפלוס ריס-לאַנדס צור געלטונג געלאַנגע. עס יעיע דאהער האַططט אן דער צייט, דאס פירסט מילאָן דיעזען עייי-גען שטענדיגער עגططפיינע; ווירד מילאָן זיך ווירק-ליך איך קינפטיגהין פאָן ריסטיטש בייא דער נאוזע הערזפזהרען לאַططען. דאנן דירפטע דער מאַנ ניכט מעהר ווייט זיין, אן דעם זיא בוידע דורך דאס איפ-גערעגטע סערבישע פאָלק איים בעלגראַד הינייסגע-אַנגט ווערדען.)

* (ווידער איין מאָרד-פערזוך דען רוסישען קאַיזער.) אים וויען ווירד פאָם 7. דיעזעס פאָלגענדעס טעלעגראַפיש געמעלדעט: „הייטע נאַכמיططאָגס וואר דער דיא נאַכריכט פערבריططעט, דאס איך דען רוסישען קאַיזער נייערדינגס אין מאָרד-פערזוך פערראַכט וואָרדען. דיא נאַכריכט איזט בלאָס דעם קאַיזער פראַגען אַזעף אונד דעם דיעזעגען רוסישען געזאַנד-טען פאָן פעטערסבורג צוגעזענדעט וואָרדען. פרי-וואַט-דעפעשען אים פעטערסבורג זינד ניכט איינ-געטראָפפען, וויל דיא דאָרטיגע פאַליצי דיא אַב-זענדונג פאָן דעפעשען איבער דיעזען נייען שרע-ططנס-פאַלל פערהינדערטע. דער אין וויען זיכט מאַן „עבענפאַללס דיא נאַכריכט נאָך נעהיים צו האַלטען, דאמיט דער „האָפ-באַלל" קיינע שטאָרונג ערלידע." — אַב דיעזע נאַכריכט איך וואהרהייט בעיזהיג — דאס לאַططט זיך וואָהל ניכט מיט פאָל-לער בעשططמططהייט זאגען. אין רוסלאַנד, וויא יע-דער דריططע מענש גיהולדיגט איזט, איזט עבען אַללעס דענקבאַר. אים אַללגעמיינען שיינט אים דיא נאַכריכט עדאָך קיים גלייבווירדיג. עס דרענגען זיך אונס דיעבייא מאַנכערליי געדאַנקען איך. עיס-ططנס איזט עס טהאַטאַכע. דאס איין מענש, דער אין עייניגער אייפרעגונג לעבט, איך דאַרט איינע גע-פאַהר ערבליקט. וויא גאַר קיינע זאָלכע פאַרהאַנ-דען. ווער איינמאַל פאָן פירכט אונד אַנגסט ער-גריפפען איזט, פירכטע יא דאס פערייט איינעס בלאططططס (קול עלה נדף), וועלכעס פאָם וויינדע היז-אונד דער-געטריעבען ווירד. עס איזט מאָגליך, דאס דער רוסישע קאַיזער איך זייגעס שפאַצייר-גאַנגע איינעם אַרמען טייפעל בעגעגנעט. דער זיך דאס „טאַשען-מעططסער" הערזפגענאָططמען, אים איין ططקען בראָד צו עططען. דער פאָן עייניגע פירכט בעאַנגזיכטע קאַיזער מאַנ זיך עדאָך אַ „גנעדיג-דאַבען. דער מאַנן דאַבע דאס „טאַשען-מעططסער" הערפאַרגעצאָגען, אים איהן צו ערמאָרדען. ער לעיף דאהער איילענדס צוריק אין דען פאַלאַطططططط

איינען זאלבען פערזוך!" — דיא פריא נאהם היעריף 2 גולדען 50 קרייצער איס דער לאדע אונד זאגטע: „היער האבען זיא, הערר רייגער, קיפען זיא העפיר איינע פראמעססע. ווירד דיעזעלבע געריגגען, זא נעדאהר אללעס איהנען; ווירד זיא יעדאך פערריעען, זא ווערדע איך דיא העלפטע דעס שאדענס טראגען!" ריינער ווייגערטע זיך, איך דיעזע בעדינגונג אינצונעהמען. אבער נאהם יעדאך דיא 2 גולדען 50 קרייצער מיט דער בעדינגונג, דאס ווענן דיא העפיר געקיפטע פראמעססע איינען געווינן מאכטען זאללטע, דיא העלפטע דעס געווינסטעס העררן גרינבים געהערן מאגע. ריכטיג געזאגן דיא פראמעססע 50,000 גולדען, ריינער ווינשטע, דאס גרינבים 25,000 גולדען ערהאלטע. דיעזער אינדעס „איך עדעל גענג, דיעזען געווינן מיט דען „אדטען צייטונגען!" „מיינע פריא האט איהנען דיא 2 גולדען 50 קרייצער איס־הריקלך דאצו געגעבען, דאס דער גאנצע געווינן א ה נ ע ן א ל ל ״ ״ ן געהאדע. איך מאג זיא ניכט בעריכטען! דאס איזט געגען מיין גייס סטן!" — דער עדעלע שטרייט וואר־דע ענדליך דאדורך איס־געגלידען, דאס ריינער מיט דינען 50,000 גולדען אלס קאמפאניאן אין דאס גע־שעפט גרינבים'ס טראט. דיא פירמא ליטעט נון: „גרינבים עט ריינער." — (״יעלבער פאן דיעזען בי־דען בעריכטען „אהר זיא, יוסטען ווד ניכט. מאנ־לך, דאס איין פפפיער קאפ בידע בעריכטע זיך עדרלטעט האט, עס ניכט עכען לייטע, „יעלבע אן דער ערצעהלונג איינער „פיקאנטען לייגע" אין בעזאנדערעס פערגנוגען פינדען.)

״ (״ ע ל ב ס.ט מ א ר ד ״ ״ ע ג ע ן ״ ״ ד ע ט צ ע ר ״ ״ ע ן.) דיא ״ערע־דעטצייטען דיא אין בערלין נאך אינמער מיט אייפר בעטרייבען ״ערדען, האטטען בעריטס איינען זעלבסט־מארד צו פאללען, עס ״ווד דערביבר איס דער הייפ־שטארד דעס דייטשען ריכיס פאללגעדעס גע־מעלדעט: „איין ״ינגער מאנן פאן גראסער בלודגע, נאמענס ב ע נ ד ״ ק ס, ״אר זיט אהדען אין איינער דיעזיגען ביכהאנדלונג אלס ביכהאלטער אונד געשעפטס־פיהרער טרעטען. אבגלייך געבא־דענער קאטהאלק, וואהדע דיעזער ״ינגע מאנן פאן ״ערעם, דער אידן ניכט קאننטע, פערמאגע זיינער אייסערען ערשיינונג, אלס ״ידע גערהאלטען, הערר בענרוקס ״אר צו געגלדעט, אים זיך דאריבער צו ערגיגען. — אונד דאך פיהרטע איהן דעס צום זעלבסט־מארדע. ער גינג, נעמליך דיעזער טאגע שפאציערען, דא קאמען אהם צוויא הערדען ענט־געגען אונד ריעפען אהם צו: „דיא פיללער ״ידע, דיא!" — דאס בראכטע אהן ענדליך דאך אין זאלך העפטיגע ״אשה, דאס ער איינעם דיעזער הערדען איינע טיכטיגע „אהרפיגע" פערזעטצטע. דיעזעס פיהרטע צו איינעם זאגענאננטען „אמעריקאנישען דיעללי". דיעזעס בעשטעהט גיכט אין איינעם גע־וואהנליכען „צווי־קאמפפפ", זאגדערען אין פאללגע־דעס: עס ״ערדען צוויי קוגעלן, איינע ״ייסע אונד איינע שווארצע, אין איין געפעס געטהאן, יעדער דער בידען גגענגער צוגעהט איינע דיעזער קוגעלן, ״ער פאן דיעזען דאס אנגליק האט, דיא „שווארצע קוגעל" צו צוגעהען. דער האט דיא פפליכט, זיך זעלבסט צו ערשיעסען. דער אנגלילכע בעגריקס צאן ״ווירקלך דיא „שווארצע קוגעל", אין פאללגע דעס־סען ער ״ינגעס לעבען דורך איינען שוס אין ״ינדע מאכטע, איך ״ינגעס שרייבטשע פאנד זיך אין צוגעטעלט מיט פאללגעדען ״אר־טען פאר: „אך פער־אבשיע יעדעס דיעלל. אין גגעהנלבעס דיעלל איזט יא איין „מארד", ״ערהענד דאס אמעריקאני־שע דיעלל אלס „עלבסט מארד" פערראממט ״ער־דען מוס. אך האבע דענאך דאס אמעריקאנישע דיעלל אנגענאממען. אבער נור איס דעס גרינדע, ״יל מאן מיך פיר איינען ״ ״ ד ע ן דיעלט. דיא באהן מגגשטען ״ירדען יא אנמסט זאגען: „דיא ״ינען זונד פיינע, ״עפהאלב זיא אין דיעלל צוריקווייזען." עס ״ירדע דעס אלזא צו גיען שענדלבען ״ידגע. דעטעצרען פיהרען, ״אצי אך קיינע פערראלאס־סונג בעטען מאג!"—

״ (״ א ״ ״ צ ״ ״ ״ ק א מ פ ף מ ״ ט א ״ ״. ג ע ם צ ״ ״ ט ״ נ ג ס־ ד ע ד א ר ט ע ר.) דיעזען זאמסטאג פאנד צוייטען באראן אזזדאר מאטהעוס אונד דעם דעפיטירטען אונד דעראלטעד דעם „פיג־געטלעגטען". הערען ״ערהאזיא, אין דעללי מיט טרייגעס אסנאגגע שטאטט. דאס דעללי ״אר נעמליך מיט פיסטאלען אזזגעפיהרט אונד עדהעלט הערר ״ערהאזיא אינען שיס. דער אזם דאס לע־בען קאסטען ״ייפטע. בידע גגענגער פיערטען גגע־לדר אזזדרע פיסטאלען אין דעמזעלבען אזזגגבלוקע אב. בידע קוגעלן שטגגען דאס צוגעל פערפעלדט צו האבען. דא באראן מאטהעוס אונד הערר ״ערהאזיא נאך ע־פאללטגעס שיסע אזזגגע שיטטע נאך פאר־״ערטס מאכטען. גלייך דאריף ״אזדע ״ערהאזיא ״אר אזזגגעטיר בלאס אונד צוגגטע מיט דער דעכטען האנד אזזף זזגע לגגקע בריסט־זוטע. דער אזזגע־זגגדע אדצט דד טשללאן. גגעבסט דען ״ערהאזיא־טען (צוגגען) דגס פערזאזגגטען שפאזגגען אב־גלייד הערבייא. מיסטען אזזם דיא בלייבען אב בע־ריכטגעטע שטעללע אזזף. אללגען עס ״אר קגגע ״אזגדע בגגם ״ערבאר. דיא ״ייטערע אזגטעדזיגגגע דגס קאפפגרס צוגגטע ״ערהאר אזזגגע פערזאזגגגגען אן דער דעכטען בריסט־זוטע. דארט אס בריסט־בגגגע ערגאם זזך דא אזזם דער ״אזגדע אזזן גגעזאל־טגגער בלוט־שטראם, ״יעלבער דיא קליידער אזזד דיא ״יעטע דגס פערזאזגגטען גאגגן דאטה פערב־טע. ״ערהאזיא, דער דאס בגגזאזסטזזען פזזר קגגגען אזזגגגבלזזן פערלאר, ״ואזדע מיט אזזגגס ״אגגען אזזן זזגגע ״אהגזגגגגס־גגבראכט. דגערזזך ״ואזדע דער אזזגגזזדזזטעס־פראפפפססאר לזמגזטעצער צו דגס קראנקען בערפפן, דער דעססען צזשטאנד אלס זגדר בעדגגגלזזך ערקלערטע. מאן מוס אזדרעססען אבזארטען, בזז דאס ״אזזד־פפבער זזך אזזגגשטעללט, אזם מיט בעשטזממטהזזט דען „גראד דער גגפאהר" אזגגבבען צו קאننגען. דער פראפפססאר ערקלערטע צזגלזזך, דאס גאר קזזן פערזזך צזס דגרזזסצגדגגגן דער קוגעל גגמאכט ״ערדען קאننגען, דא מאן ניכט זזגגס אזזם אן ״יעללגער דזזגגע זזך בעפזזדען. דיא קוגעל קאننגען פיעללזזכט דזעלבסט אזזף דגמזזעללבען ״ינגע דען קאפפער פערלאססען, אזזף דגס אזזבגדגגגגט צזר פאללגע האבען מזסטע. — אזבער דיא אזזאבזע דזזעזס אזזגגלזזכבען: „דזעלל" מגלדגט פיגגגגגלטגגגגג

פערשידענע נייאנקייטען.

* (אינדער דען קאמפף דער אלבאנעזען) נעגען מאנטענעגרא טעלעגראפירט מאן איס דער מאנטענעגרינישען דיפלאמאטישע צעטיניע פאלגענדעס: „אם 8. אבענדס גרייפען 6000 אלבאנעזען אינע מאנטענעגרינישע ארמעע-אבטהיילונג אן. דער קאמפף דויערטע 5 שטונדען. דער פערלוסט וואר איך ביידען דייטען איין גראסער. עס איזט נישט אונמאגליך, דאס פערקליידעטע טירקישע סאלדאטען אים לאנגער דער אלבאנעזען מישקעמפפען." — איינע צווייטע דעפעשע בעריכטעט: „דער קאמפף פאם 8. דיעזעס ענדיגטע מיט אינער פאלל. קאממענען נויערלאנגע דער אלבאנעזען, וועלכע דאס מאנטענעגרינישע געביעט אין צווייא אבטהיילונגען אנגעריففען. מאן זאגט, דיא אלבאנעזען ווארען 12,000 מאנן שטארק, דאך שיינט דיעזע צאהל איבערטריעבען צו זיין; דער פערלוסט דער אלבאנעזען אן טאדטען בעטריגט 700 מאנן, דער פערלוסט דער מאנטענעגרינער 600 מאנן."

* (רעוואלוציאנערע אימטריבע אין רוסלאנד.) איס מאסקוא ווערד פאם 9-טען דיעזעס טעלעגראפירט: דיא פאלציא עגטרעקטע דער אין נאנעגעס לאנגער פאן רעוואלוציאנערען שריففען אונד פלאכאטען אין רוסיעד אונד אויך אן פרעמדען שפראכען, פערנער ווארד אויך איינע שפרעכען-מאשינע אויففגעדרען, מיט דער מאן איינען נאנעגען אייגנבאהן-צוג אין דיא לייפ שפרעכען קאנן. גלייכצייטיג ווארד אין מאנן פערהאפטעט, דער אין אין צעריסענעגס ארבייטער-הערד געקליידעט וואר אונד 1200 רובעל בייא זיך טרוג. עס לייגט אלזו איך דער אנזאט, דאס מאן עס הער מיט אינעגס בעפאללמעכטיגען דער גוביסטען צו טהון האט.

* (דאס לייבבעס-פערהעלטנים דעס רוסישען קאיזערס.) איס פעטערסבורג ווערד איינעגער בלאטטען פאלגענדעס בעריכטעט: אללע וועלט וויס עס וואהל, דאס קאיזער אלעקסאנדער זיין אהרען אינע געלעבטע האט. עס איזט דעס דיא פרסטען דאלאריך, יענגער בעגאנגען עראך איזט דיא אפפעפערטיגטע דער אינגלוקליכען קאיזערין. קאיזער אלעקסאנדער פערוויילטע נעמליך אין פרוהערען אהרען געאהרליך בין נאך מוטטערלאנד אין דער אהרענגע זיינער געלעבטען. דיא קאיזערין עמפאנד דעס נאטרליך שמערצליך, פלאנטע עראך נע. שפעטער בעגאנן דיא גוביסטשע בעריעגונג. דיעזע אומשטאנד בראכטע דיא ארמע קאיזערין אים אלדער פאססונג. זיא פרוכטבעטע געמליך, דאס דער קאיזער, דער ערסט נאך מוטטערלאנד פאן זיינער געליעבטען הימקעהרטע, פאן אינעם גוביلسטען אובערפאללען אונד ערמאردעט ווערדען קאנטע. דאס ווייטע אוהר אללע רוהע. זיא קאנטע אים אנגסט קיין אינע שליעסען, בי דער קאיזער זך ווערער אין זיינעם פאלאסטע בעפאנד. עס איזט נאטירליך, דאס דיעזעס עיינע צוטעטערן אים דאס לעבען דעס קאיזערס דען אהנגעהן שיאבען גע-זונדהייטס-צושטאנד דער קאיזערין נאך מעהר ער-שططערטע. — יאס טהאט נין דיא קאיזערין? זיא בראכטע אין געיאלטעגעס אפפער, יאצ זעלטען אינע פרוא זך ענטשליעסס: זיא געשטאטטעטע נעמליך, דאס דער פרסטען אינע אבטהיילונג דעס קאיזערס אלעקסאנדער נין אין דען קאיזערליכען פאלאסט אונד צוואר מיט דריא בלוטענדען קאנען, יעלבע זיא פאם קאיזער אלעקסאנדער האططע. זיס דיעזער צייט וואר דאס לעבענס-פערהעלטנים דעס קאיזערס נאטירליך קיין געדיימנים מעהר. זיא אפט קאיזער אלעקסאנדער נאך לייאריא פרה, נעשאה דיעס אוממער אין בעגליטונג זיינער געליעבטען. — דיא קאיזערין מוططע זך דאמיט בעגנגען, דאס זיא דער אוططע-יעלט געגענאבער דאך אלס דיא בע-הערططשעין דעס רוططען ריططעס נאלט. טראטططע איזט עס, דאס דער קאיזער דיעזעס עדלע בעגעה-מען זיינער פרוא צו ווידרגען ططע. יעגען ער הططע דיא רעגיערונג נטכט גערעכלעגט, זיא געططططע דיעס נין דעסהאלב נטכט אים נטכט דער עדלען קאיזערין אהרען הערططשע-טططע, דער דאך אהר אינצוגער טראططע איזט, צו גנططططען!

* (שאדען גططאבططאנד ד ר ב ג ע פ ר ג ל ט.) איס טהעגרעאפעל (סאבארקא) ווערד פאלגענדע קאططططע געططططע בעריططططע: „אין אלטער ططד שططאנד אطططططط